

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet om

Tiltag til fremme af smidigere myndighedsbehandling af CO₂-fangst-, -rørtransport-, og -lagringsprojekter under land

7. oktober 2025

Fangst og lagring af CO₂ (CCS) er et afgørende middel til at opfylde klimamål: Både globalt med Parisaftalen, tættere på med EU's målsætninger og helt nært med Danmarks klimamål i bl.a. 2030. CCS er også afgørende videre frem mod klimaneutralitet og ultimativt målet om en verden, der mindsker mængden af CO₂ i atmosfæren i stedet for at øge den.

Et bredt flertal af Folketingets partier traf derfor i 2020 den visionære beslutning, at CCS skulle udgøre et markant bidrag til at skabe reduktioner, negative udledninger og omstille de sektorer, der ikke umiddelbart kan omstilles på anden vis. Siden er der indgået en række politiske aftaler, der skal understøtte en markedsbaseret udrulning af CCS i Danmark – senest med *Aftale om langsigtede rammevilkår for CO₂-fangst i forsyningssektoren* og *Aftale om styrkede rammevilkår for CCS i Danmark*. Der er nu samlet afsat ca. 38 mia. kr. over op til 20 år til at støtte udviklingen, der skønnes at bidrage med 2,9 mio. ton CO₂ til 2030-klimamålet. Lagring af CO₂ kan ske både under land, herunder gennem mineralisering, og under havet.

På baggrund af de politiske aftaler, der er indgået, er Danmark på rekordtid kommet rigtig langt med udviklingen af CCS-området. Vi er blevet et drivende foregangsland, som resten af verden i stigende grad respekterer og kigger imod for retning og inspiration.

Vi er dog ikke i mål endnu, og realiseringen af de konkrete CCS-projekter er præget af en række risici: Konkret udfordres projekternes tidsplaner af en række – og i nogle tilfælde overlappende – myndighedsprocesser, samt potentiel klagesagsbehandling, hvor det følger af gældende lovgivning, at klager i nogle tilfælde tillægges opsættende virkning. Projekterne er ofte store og komplekse og med en stram tidsplan, hvorfor selv små forsinkelser kan have afgørende betydning for rettidig implementering og bidraget til 2030-klimamålet.

Aftalepartierne ønsker med aftalen at tage ansvar for at minimere procesrisici forbundet med realiseringen af CCS-projekter for at forløse de visionære ambitioner, der blev aftalt først i 2020, samt senere genbekræftet og udbygget i en række politiske aftaler. Dette særligt for lagring under land, hvor en række myndighedsprocesser i dag risikerer at spænde ben for, at projekterne kan realiseres rettidigt og bidrage til 2030-klimamålet og videre frem.

Aftalepartierne ønsker at understøtte CCS gennem en balanceret tilgang, som sigter mod at sikre fremdrift, gennemsigtighed og løse konkrete problemer for projekterne. Aftalepartierne vil samtidig fastholde grundlæggende principper og overordnede klagestrukturer, så enhver, som har en væsentlig, individuel, og retlig interesse i en sag, fortsat kan klage. Samtidigt er ændringerne afgrænset til kun at gælde for udviklingen af CCS-projekter.

Aftalepartierne er enige om at:

- klager over CCS-projekter som udgangspunkt ikke tillægges opsættende virkning, så CCS-projekter kan fortsætte, mens klagesager behandles, hvis projektet ønsker det.
- klagebehandlingen begrænses til retlige forhold for klager over CCS-projekter, så klagebehandlingen ikke skal tage stilling til de skøn, som en myndighed har foretaget.
- klagebehandlingen af klager over CCS-projekter begrænses til det, der klages over, så der ikke tages yderligere forhold op af egen drift i klagebehandlingen. Nævnene vil dog fortsat være forpligtede til at påse åbenbare brud på EU-retten og den grundlæggende forvaltningsret.
- den klageberettigede personkreds for klager over CCS-projekter begrænses til enhver med væsentlig, individuel og retlig interesse i afgørelsen samt visse foreninger og organisationer i overensstemmelse med Århus-konventionen, som har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål.

- der fastsættes gebyrer for indgivelse af klager over CCS-projekter svarende til et niveau på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer, der som udgangspunkt gælder ved fx Miljø- og Fødevareklagenævnet (nuværende prisniveau).
- klima-, energi- og forsyningsministeren får bemyndigelse til at træffe afgørelse om at give midlertidig adgang til privat ejendom som en sidste udvej, hvis adgang ikke kan opnås frivilligt i forbindelse med forundersøgelser for CO₂-rørtransportprojekter.
- den eksisterende ekspropriationshjemmel i lov om rørført transport af CO₂ præciseres, så det tydeliggøres, hvad der kan eksproprieres til, samt at undergrundslovens eksisterende ekspropriationshjemmel harmoniseres tilsvarende for så vidt angår CCS-projekter. Formålet hermed er at skabe klarhed for borgere, CCS-projekter og myndigheder. Ekspropriationsprocessen ændres ikke, og tiltaget ændrer heller ikke retstilstanden for borgeren i forhold til beskyttelse af privat ejendomsret.
- der gives hjemmel til at foretage arealreservation i form af byggelinjer for CO₂-rørtransport- og -lagringsprojekter, så projekterne kan planlægges effektivt og fx rørledninger kan placeres optimalt.

Aftalepartierne noterer sig, at tiltagene i denne aftale reducerer risiciene i forhold til udrulningen af CCS, men at der stadig vil være usikkerhed forbundet med realiseringen af de forventede potentialer i 2030. Aftalepartierne ønsker derfor løbende at drøfte fremdriften på CCS-området og, hvis nødvendigt, vedtage yderligere tiltag.

Implementering af aftalen

Tiltagene foreslås implementeret med lovforslag efter følgende tidsplan:

- Teknisk gennemgang af lovforslaget for centrale interessenter.
- Primo november: Lovforslag i ekstern høring med forkortet offentlig høring på 3 uger.
- Medio januar 2026: Lovforslaget forventes fremsat.
- 1. marts 2026: Ikrafttrædelse af lovforslag.

Aftalepartierne vil på baggrund af de indkomne høringssvar efter den offentlige høring blive indkaldt til en drøftelse af den konkrete udformning af lovgivningen, som udmønter denne aftale.

Aftalens karakter

Aftalen har karakter af en stemmeaftale, hvor aftalepartierne forpligter sig til at stemme for de lovforslag og evt. bevillingsmæssige hjemler, der udmønter aftalens indhold. Regeringen vil fortsat løbende orientere aftalekredsen om væsentlig udvikling og implementering på området.

Aftalen følger op på de to delaftaler om strategien for fangst og lagring af CO₂ samt aftalerne om rammevilkår og styrkede rammevilkår for lagring af CO₂ i Danmark.